

D E C I Z I E

26 septembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Luiza Gafton
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de către Babilev Valerian și Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la anularea deciziei, obligarea emiterii actului administrativ și restituirea taxei achitate,

împotriva deciziei din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Babilev Valerian, casată parțial hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea restituirii taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, fiind emisă o hotărâre nouă prin care acest capăt de cerere a fost admis, în rest hotărârea fiind menținută,

c o n s t a t ă :

La 15 noiembrie 2016, Babilev Valerian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ca fiind ilegale acțiunile Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat în partea respingerii cererii prin care a solicitat de a fi admis în profesia de avocat, anularea deciziei din 23 septembrie 2016 prin care a fost respinsă cererea și deciziei din 19 octombrie 2016 prin care s-a respins cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la acceptarea cererii și admiterii în profesia de avocat, precum și restituirea sumei de 5000 lei achitată în calitate de taxă pentru accesarea în profesia de avocat.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că prin hotărârea din 23 septembrie 2016 a Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, a fost respinsă cererea sa cu privire la admiterea în profesia de avocat, pe motiv că nu au fost întrunite condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

La 11 octombrie 2016, a înaintat Uniunii Avocaților din Republica Moldova cerere prealabilă, prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, cu eliberarea ulterioară a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, după înlăturarea stării de incompatibilitate, precum și restituirea sumei de 5000 lei achitată în calitate de taxă pentru accesarea în profesia de avocat.

A menționat că cererea prealabilă nu a fost examinată de organul ierarhic superior Uniunea Avocaților, dar de către organul emitent, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, care prin hotărârea din 19 octombrie 2016 a respins-o ca fiind neîntemeiată, iar aceasta nu i-a fost adusă la cunoștință în modul prevăzut de legislație, fiind doar publicată pe pagina oficială www.uam.md, fără a fi indicate motivele de drept și de fapt pe care se întemeiază soluția de respingere a cererii.

Consideră că prin neexaminarea cererii prealabile de către Uniunea Avocaților, precum și prin refuzul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat de a-1 admite în profesia de avocat, i-a fost lezat și discriminat dreptul în alegerea liberă a profesiei, respectiv hotărârile menționate le consideră pasibile de a fi anulate.

A specificat că a respectat și întrunește condițiile prescrise în dispoziția art.10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură.

A precizat că legislatorul a instituit două etape pentru exercitarea profesiei de avocat, prima etapă fiind admiterea în profesia de avocat și a doua etapă fiind eliberarea propriu zisă a licenței de avocat, act în baza căruia și este exercitată profesia de avocat.

A indicat că întrunește și condiția prevăzută de lege pentru a fi scutit de la efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, deoarece are o vechime în muncă în funcție de procuror mai mult de 16 ani și nu sunt careva impedimente legale ce ar impune Comisia de licențiere de a respinge cererea sa în partea ce ține de admiterea în profesie.

Libertatea în alegerea activității profesionale îi aparține, iar eventuala motivare a Comisiei prin faptul incompatibilității, este lipsită de careva suport legal și contravine atât legislației în vigoare, cât și drepturilor și libertăților garantate și protejate inclusiv de CEDO.

A mai specificat reclamantul că Comisia de licențiere, urma doar să constate corespunderea sa în raport cu celelalte condiții stabilite de lege, iar motivul de incompatibilitate nefiind corect încadrat.

Consideră că Comisia numai după admiterea sa în profesia de avocat este în drept să decidă asupra incompatibilității. Or, respectiva stare de incompatibilitate nu survine în momentul depunerii cererii, ci în momentul în care candidatul/solicitantul obține dreptul de a desfășura activitatea de avocat în conformitate cu prevederile Legii cu privire la avocatură.

A mai precizat că pentru a asigura proporționalitatea intereselor individuale în raport cu cele publice, Comisia de licențiere la etapa admiterii în profesia de avocat este în drept să admită în profesia de avocat solicitanții angajați în câmpul muncii în funcții retribuite, conform art.10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură și nimic nu îngrădește retragerea licenței respective, în ipoteza în care nu va respecta prevederile art. 11 din Lege, la etapa licențierii profesiei de avocat.

A subliniat că poziția Comisiei de Licențiere exprimată în hotărârea contestată, nu are temei legal, cu atât mai mult că cerința imperativă de neparticipare în alte activități profesionale, față de candidații scutiți de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, în lege nu este prevăzută și respectiv nu este interzisă.

S-a mai punctat și asupra faptului că Comisia de licențiere ar avea o atitudine părtinitoare în ceea ce dovedește interpretarea și aplicarea neuniformă a legislației în vigoare, precum și aplicarea selectivă a prevederilor legale, motivând prin faptul că în cazuri identice, solicitanții au fost admiși în profesia de avocat, prin urmare, o asemenea atitudine părtinitoare și selectivă, nu poate fi tolerată or, în cazul contrar s-ar încălca prevederile legale.

Reclamantul a invocat că este ilegală și abuzivă hotărârea Comisiei de licențiere și în partea ce ține de impunerea achitării taxei de 5000 lei, prin amenințarea de a fi restituită cererea fără examinare or, în acest sens se constată o depășire a competențelor de către Consiliului Uniunii Avocaților, stabilite prin Lege.

Consideră că nu există nici un temei legal de a percepe vreo taxă pentru admiterea în profesia de avocat a persoanelor care cad sub incidența prevederilor art.10 alin. (2) din Lege, deoarece, în temeiul acestui articol, persoanele menționate sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare.

S-a mai punctat că legiuitorul nu a investit Congresul cu o asemenea atribuție, precum stabilirea cuantumului taxelor pentru această categorie de solicitanți.

A solicitat constatarea ca fiind ilegale acțiunile Comisiei de licențiere în partea ce ține de respingerea cererii prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, anularea deciziei din 23 septembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea de admitere în profesia de avocat, anularea deciziei din 19 octombrie 2016 prin care s-a respins cererea prealabilă, obligarea pârâtului să emită actul administrativ, prin care să fie acceptată cererea sa de admitere în profesia de avocat și restituirea taxei în sumă de 5000 lei.

Prin hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de către Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor, contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și restituirea taxei achitate a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.77, 83-88).

Prin decizia din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Babilev Valerian, casată hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în partea restituirii taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, pronunțându-se în această parte o hotărâre nouă prin care a fost admisă pretenția depusă de Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisia de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la restituirea taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat.

S-a dispus încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în beneficiul lui Babilev Valerian suma de 5000 lei, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută (f.d.126, 128-142).

Pentru a hotărî astfel instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii și în consecință a adoptat o hotărîre neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 26 iunie 2018 Babilev Valerian a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea parțială a deciziei instanței de apel și integral hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procesual.

Babilev Valerian a mai precizat că este discriminatorie poziția Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat în condițiile în care aceasta a admis pe unii dintre solicitanți procurori în profesia de avocat în circumstanțe similare, cu unica excepție că aceștia dețineau titlul de doctori în drept, fără a invoca situația de incompatibilitate, iar această situație nu face decît să-i îngreudească dreptul la muncă garantat prin prevederile art.43 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și de art.8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Nefiind de acord cu soluția adoptată prin decizia instanței de apel, la 2 iulie 2018 și Uniunea Avocaților din Republica Moldova a cotestat-o cu recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii acțiunii și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a specificat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material pertinente cazului.

Totodată, recurentul a mai precizat că instanța de apel a aplicat incorect prevederile Statutului profesiei de avocat și a ignorat prevederile art. 43 din Statut, încât concluzia că Consiliul Uniunii avocaților nu are drept de a stabili taxa pentru examinarea cererilor, este una nefondată or, taxa de 5000 de lei este stabilită pentru examinarea cererilor, nu și pentru garantarea admiterii, astfel în caz de respingere a candidatului nu există nici un temei de a restitui suma achitată de candidat.

Scopul legitim al acestei taxe este pentru organizarea procesului de lucru, pentru procurarea rechizitilor necesare în procesul de lucrul și închirierea localului și crearea condițiilor de examinare a documentelor depuse.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d.143), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurenți a copiei deciziei recurate, respectiv se cosideră că cererile de recurs au fost depuse în termen.

La 11 iulie 2018, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursurilor cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La data de 10 august 2018, de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, a fost depusă referință.

Prin încheierea din 15 august 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de către Babilev Valerian și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, au fost considerat admisibile.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea cauzei date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Babilev Valerian neîntemeiat și care urmează a fi respins și va admite recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, va casa decizia din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea încasării taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat și în această parte se va menține hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în rest menținând decizia instanței de apel din 2 mai 2018.

În motivarea concluziei enunțate se reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (3) din Cod de procedură civilă, în urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Actele cauzei confirmă faptul că la 15 noiembrie 2016, Babilev Valerian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, prin care a solicitat constatarea ca fiind ilegale acțiunile Comisiei de licențiere în partea ce ține de respingerea cererii prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, anularea deciziei din 23 septembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea de admitere în profesia de avocat, anularea deciziei din 19 octombrie 2016 prin care s-a respins cererea prealabilă, obligarea pârâtului să emită actul administrativ, prin care să fie acceptată cererea sa de admitere în profesia de avocat și restituirea taxei în sumă de 5000 lei.

Judecând cauza dată, prima instanță prin hotărârea din 4 decembrie 2017 a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor, contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și restituirea taxei achitate, iar ulterior, instanța de apel prin decizia din 2 mai 2018 a admis apelul declarat de către Babilev Valerian, a casat hotărârea din 4 decembrie

2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, în partea restituirii taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, pronunțând în această parte o hotărâre nouă prin care a admis pretenția depusă de Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisia de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la restituirea taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, dispunând încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în beneficiul lui Babilev Valerian a sumei de 5000 lei, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt, în raport cu normele de drept material pertinente cazului, reține că concluzia primei instanțe de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de către Babilev Valerian este justă, avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă. Hotărîrea primei instanțe a fost adoptată cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea concluziei respective, instanța de recurs reține prevederile art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, că profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonomă, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.

Conform art. 43 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură, Comisia de Licențiere a profesiei de avocat adoptă hotărîri privind admiterea în profesie, iar potrivit art. 10 alin. (1) și (2) a Legii citate, profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, are capacitate deplină de exercițiu, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

Sînt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. De aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care, după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului.

În acest sens, legea impune celor care doresc să exercite profesia de avocat anumite condiții care urmează a fi întrunite cumulativ, și anume: cetățenia Republicii Moldova, capacitatea deplină de exercițiu, deținerea diplomei de licențiat în drept sau a echivalentului acesteia, reputație ireproșabilă, promovarea examenului de calificare.

În conformitate cu art. 28 alin. (2) a Statutului profesiei de avocat, toate cazurile de admitere în profesie cu scutire de examen, în condițiile Legii, sînt soluționate individual de Comisia de Licențiere.

Prin urmare, la caz instanța de recurs precizează că prin hotărârea din 23 septembrie 2016 a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, cererea lui Valerian

Babilev cu privire la admiterea în profesia de avocat a fost respinsă pe motiv că nu sunt întrunite condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, iar prin hotărârea din 19 octombrie 2016 a Comisiei de licențiere a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea prealabilă depusă de Valerian Babilev.

Colegiul menționează că prin prisma normelor de drept material citate, prima instanță corect a stabilit că din sensul art.10 din Legea cu privire la avocatură, rezultă că eventualii candidați cu o vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 10 ani, pot solicita obținerea licenței de avocat, doar după demisia din funcțiile respective.

Totodată, de menționat că legiuitorul a prevăzut excepția privind scutirea de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, instituind două termene, vechimea în muncă de cel puțin 10 ani și termenul de 6 luni după demisia din funcțiile respective, în interiorul cărui, persoana urmează să solicite eliberarea licenței.

Cu referire la persoanele care au o vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 10 ani, Legea condiționează dreptul acestora de a solicita eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, de un termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective.

Prin urmare, just prima instanță a constatat că Valerian Babilev, deși avea o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 10 ani, la momentul depunerii cererii, precum și a examinării ei, continua să activeze în organele procuraturii, potrivit copiei carnetului de muncă anexat la materialele cauzei (f.d. 42-44).

Or, potrivit art.10 alin.(2) al Legii cu privire la avocatură, în cazul procurorului care întrunește condițiile vechimii în muncă, dreptul de înaintare a unei cereri de admitere în profesia de avocat apare după demisia din funcția respectivă, din momentul pierderii statutului de procuror.

În conformitate cu art.21 alin. (1) lit. d) și alin. (3) al Legii cu privire la avocatură, solicitantul admiterii în profesia de avocat urmează să prezinte Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat copia carnetului de muncă, respectiv, să confirme eliberarea din funcție ce-i oferă dreptul de a înainta o astfel de cerere, fără efectuarea stagiului profesional și fără susținerea examenului de calificare conform cerințelor art. 10 alin. (2) al Legii sus indicate.

Astfel, Valerian Babilev a prezentat instanței copia carnetului de muncă, însă fără a confirma eliberarea din funcția de procuror.

Instanța de recurs punctează că argumentele invocate de Valerian Babilev, precum că ar întruni condițiile legale pentru accederea în profesia de avocat, sunt neîntemeiate, deoarece sunt bazate pe o interpretare eronată a legislației în vigoare pertinente cazului.

Instanța de recurs nu poate reține argumentele recurentului Valerian Babilev precum că prin respingerea cererii de admitere în funcția de avocat, se încalcă dreptul la muncă, dreptul de a-și alege profesia sau dreptul la viață privată, reflectate și în legislația internațională or, importanța principiului legalității presupune respectarea cu strictețe a legilor, această exigență fiind impusă nu doar persoanelor juridice, autorităților și instituțiilor publice ci și indivizilor. Principiul preeminenței dreptului, caracteristic unui stat de drept, impune obligația respectării legii de către toate persoanele.

Instanța de recurs punctează că legiuitorul a stabilit condițiile de accesare în profesia de avocat. În privința activităților incompatibile cu profesia de avocat, se reține că scopul urmărit de legiuitor este acela de a crea o independență efectivă a avocaților în exercitarea profesiei lor, prin evitarea existenței unor influențe de natură să creeze suspiciuni referitoare la desfășurarea corectă a actului de justiție, ceea ce reprezintă un scop legitim.

Prin urmare, prima instanță corect a stabilit că aflarea în funcție de procuror sau judecător nu oferă dreptul de a solicita eliberarea licenței.

Or, conform art.14 din Legea nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, se instituie incompatibilitatea funcției de procuror cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate cu excepția activităților didactice științifice. Incompatibilitatea respectivă operează și în cazul persoanelor care, deși dețin titlu de doctor, dar își desfășoară activitatea de bază în funcția de judecător și procuror.

Astfel, just instanța de fond a stabilit că acțiunile Uniunii Avocaților din Republica Moldova, a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat sunt legale or, unica condiție impusă de legiuitor persoanelor care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau de procuror este că acestea să solicite eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, prin urmare este evident faptul că funcția de procuror nu oferă dreptul de a solicita eliberarea licenței de avocat.

În continuare, Colegiul menționează că în ce privește pretenția reclamantului-recurent cu privire la restituirea taxei de 5000 lei, ca ilegal impusă a fi achitată de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat, prin noțiunea de taxă se înțeleg, acele obligații bănești pe care trebuie să le achite persoanele fizice și juridice pentru diferite prestații efectuate de autoritățile publice.

Conform art. 37 lit. f) din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19 iulie 2002, Congresul are următoarele atribuții: stabilește quantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul și pentru examenele de calificare, quantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional.

Actele cauzei certifică faptul că prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 iulie 2011 s-a stabilit quantumul taxei pentru examenul de admitere la stagiul în mărime de 500 lei; pentru examenul de calificare în mărime de 1000 lei; pentru efectuarea stagiului profesional în mărime de 2000 lei; pentru examinarea cererii de către Comisia de licențiere, cu privire la admiterea în profesia de avocat a persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) Legea cu privire la avocatură, în mărime de 5000 lei.

Potrivit ordinului de plată nr.xxx din xxxxxx, pentru examinarea cererii cu privire la admiterea în profesia de avocat de către Valerian Babilev a fost achitată taxa în mărime de 5000 lei (f.d.45).

Prin urmare, corect prima instanță a apreciat critic și a respins ca neîntemeiate argumentele lui Valerian Babilev, prin care a opinat că Comisia de Licențiere a profesiei de avocat nu este în drept să impună solicitanților să achite taxa de 5000 lei. Mai mult decât atât, Valerian Babilev a achitat benevol suma de 5000 lei pentru examinarea cererii pentru admiterea în profesia de avocat, cererea fiind examinată de Consiliu.

Totodată, Colegiul precizează că instanța de apel a examinat cererea de apel superficial, fără să dea o apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, precum și probelor anexate la materialele cauzei, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului, precum și a interpretat eronat normele de drept material și procedural.

În contextul prevederilor art. 373 din Cod de procedură civilă, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Colegiul precizează că soluția adoptată de către instanța de apel este contradictorie materialelor cauzei, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei or, în conformitate cu art. 239 din Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art.35 alin. (1)-(3) al Legii cu privire la avocatură, care statuează expres că Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară și are sediul în municipiul Chișinău. Uniunea Avocaților este persoană juridică, are patrimoniu și buget propriu. Patrimoniul Uniunii Avocaților poate fi folosit și în activități producătoare de venituri, în condițiile legii. Bugetul Uniunii Avocaților se formează din: a) contribuțiile avocaților; b) taxele pentru examenele de admitere la stagiul și de calificare; c) taxele pentru efectuarea stagiului profesional; d) amenzile achitate de avocați în calitate de sancțiuni disciplinare; e) alte plăți neinterzise de lege.

Conform art. 42 lit. f) al Statutului profesiei de avocat nr.302 din 08 aprilie 2011, expres se stabilește competența Congresul de a stabili cuantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul și pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional și al taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat.

Conform art.10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor în drept, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător și procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Prin urmare, prima instanță corect a stabilit lipsa temeiului legal de restituire a taxei de 5000 lei or, Valerian Babilev a achitat suma de 5000 lei în schimbul unei prestații pentru examinarea cererii pentru admiterea în profesia de avocat, cererea dată fiind examinată de Consiliul Uniunii Avocaților.

În concluzie, este întemeiată și legală hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din care motive urmează a fi menținută, iar decizia din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea prin care s-a admis apelul lui Valerian Babilev de restituire a taxei de 5000 de lei, este neîntemeiată și contrară materialelor cauzei.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să constate și să elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de celelalte, așa cum prevede alin. (4) al art. 130 din Cod de procedură civilă.

Așa fiind, având în vedere că decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de către Babilev Valerian neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova întemeiat și necesită a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Babilev Valerian.

Se admite recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Se casează decizia din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea încasării taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat și în această parte se menține hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Babilev Valerian împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor, contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și restituirea taxei achitate, în rest, decizia din 2 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Luiza Gafton

Victor Burduh